

Συμπληρωματικές ασκήσεις

1. Ποιες μορφές θανάτου επιβάλλει ο Κρέων, στον Πολυνείκη και την Αντιγόνη; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Απάντηση

α. Στον Πολυνείκη επιβάλλει όχι μόνο να μείνει άταφος αλλά απαγορεύει στους συγγενείς του ακόμα και να τον θρηνήσουν. Να θυμίσουμε ότι η συμφωνία ανάμεσα στα δυο αδέλφια ήταν η εκ περιτροπής διακυβέρνηση της Θήβας. Ο Ετεοκλής παραβίασε τη συμφωνία, είναι δηλαδή εκείνος που ήρξατο χειρών αδίκων

Θέση του άρχοντα : Ο Πολυνείκης πρόδωσε την πατρίδα και του αξίζει να τιμωρηθεί ανάλογα.

Αντίλογος: ο Κρέων παραβιάζει το φυσικό δίκαιο που επιβάλλει την ταφή του νεκρού

i. για λόγους δημόσιας υγείας ώστε να μην μεταδοθούν μολυσματικά νοσήματα στον πληθυσμό,

ii. από ανάγκη να τύχει σεβασμού το σώμα του νεκρού, άλλως λειτουργεί βλαπτικά για τους ζωντανούς η ψυχή που δεν βρίσκει ανάπαυση στον Άδη,

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

β. Σε όποιον παραβιάσει την εντολή του άρχοντα, μη γνωρίζοντας ακόμα ότι θα έχει απέναντί του την ανεψιά του, που θα αντιδράσει όχι μόνο με λόγια αλλά και με έργα, επιβάλλει τον θάνατο δια λιθοβολισμού.

Θέση του άρχοντα: Η διαταγή του Κρέοντα είναι νόμος του κράτους. Η παραβίαση του νόμου επιφέρει την τιμωρία δια λιθοβολισμού, σε κοινή θέα, ώστε να παραδειγματιστούν και οι άλλοι. Ο άρχοντας πρέπει, τώρα που είναι η αρχή, να δείξει ποιος κυβερνά ώστε να μην έχει έμμεσες και άμεσες ανταρσίες.

Αντίλογος: Το κράτος δεν πρέπει να είναι εκδικητικό. Η ποινή είναι ιδιαίτερα προσβλητική και θίγει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η εξουσία δεν μπορεί να εδράζεται μόνο στον φόβο, πρέπει να εδράζεται και στον σεβασμό, πρέπει να είναι εκλογικευμένη και να λαμβάνει υπόψη και τις ανάγκες των πολιτών.

γ. Στην Αντιγόνη όμως η ποινή θα είναι σκληρότερη επειδή είναι συγγενής και θα έπρεπε να δώσει, αυτή πρώτη, το παράδειγμα της αδιαμαρτύρητης υπακοής. Ειδικά για την ανυπάκουη και αντιδραστική ανεψιά, η τιμωρία θα είναι ο εγκλεισμός σε υπόγεια φυλακή ώστε να πεθάνει από την πείνα και την δίψα, μαρτύριο ακόμα πιο οδυνηρό αφού προκαλεί τον αργόσυρτο θάνατο μέσα από το σωματικό, ηθικό και ψυχολογικό εξευτελισμό του ατόμου.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Θέση του άρχοντα: Τι θα γίνει αν οι διαταγές του άρχοντα, τώρα στο ξεκίνημα, αμφισβητούνται εκ των έσω; Δεν θα μπορέσει να κυβερνήσει και θα ρίξει το καράβι στην ξέρα.

Αντίλογος: Ο νόμος του άρχοντα εκδίδεται κατά το *δοκούν* και όχι κατά το *δέον* διότι δεν λαμβάνει υπόψη το φυσικό δίκαιο. Οι νόμοι σαφώς και πρέπει να τηρούνται αλλά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και το κοινό περί δικαίου αίσθημα, να εδράζονται στη λογική και να μην θίγουν την αξιοπρέπεια του ατόμου. Έτσι κι αλλιώς, τα δυο αδέλφια τιμωρήθηκαν επειδή προκάλεσαν τον εμφύλιο πόλεμο, *θανόντοιν μιᾶ ἡμέρᾳ διπλῆ χερί*, ο στρατός των Αργείων κατατροπώθηκε δεν υπήρχε πια λόγος η τιμωρία να παραταθεί και να διαιωνίζεται ο εμφύλιος από τον άρχοντα στρέφοντας την μισή πόλη εναντίον της άλλης μισής. Οι Έλληνες ήταν βαθιά θρησκευόμενοι για να αφήσουν έναν άνθρωπο να φανεί ασεβής προς τους θεούς διαπράττοντας *νεκροσυλία*.

2. Η φράση *ἤδη καλῶς* φανερώνει:

- α. σκεπτικισμό
- β. ειρωνεία
- γ. εγκαρτέρηση
- δ. αδυναμία

Απάντηση: β

3. Η φράση *ὡς λέγουσι* υποδηλοί :

- α. τον φόβο της Αντιγόνης για ό, τι πρόκειται να ακολουθήσει,
- β. την επιθυμία της Αντιγόνης να αντιδράσει στην διαταγή του Κρέοντα,
- γ. την ελπίδα της Αντιγόνης να είναι μόνο διαδόσεις που δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια,
- δ. την διάθεση της Αντιγόνης να υποβαθμίσει την σημασία της διαταγής.

Απάντηση: δ

4. Το επίρρημα *ἀθλίως* αφορά :

- α. στην προδοσία του Πολυνεΐκη,
- β. την κακή έκβαση του πολέμου,
- γ. το θάνατό του Πολυνεΐκη,
- δ. στη σύγκρουση με τον αδελφό του.

Απάντηση: γ

5. Να συνδέσετε τις δυο στήλες :

α. δημόλευστον ἔν πόλει	1. αντιθέσεις
β. προτίσας ἔχει... ἄτιμάσας ἔχει...	2. ειρωνεία
γ. εὐγενής ...κακή, ἔσθλῶν... κακή	3. πλεονασμός
δ. τον ἀγαθόν Κρέοντα	4. υπαλλαγή και πλεονασμός
ε. τον δ' ἀθλίως θανόντα Πολυνεΐκους νέκυν *	5. πλεονασμός
στ. τω κασιγνήτῳ...τόν μέν... τόν δε...	6. Σχήμα καθ' ὅλον και μέρος

Απάντηση:

α 5, β 3, γ 1, δ 2, ε 4. * τον δε νέκυν Πολυνεΐκους *ἀθλίως* θανόντος

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

6. ὅς ἂν τούτων τι δρῶ : Πώς αλλιώς μπορεί να διατυπωθεί η πρόταση;

Απάντηση

τῷ δρώντί τι τούτων

ἂν τις δρῶτι τούτων

7. θανόντα : Να αποδοθεί η μετοχή με την αντίστοιχη πρόταση και να την ονοματίσετε :

Απάντηση

ὅς ἔθανε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.

8. Να αντιστοιχίσετε τις δυο στήλες :

α. βορᾶς	1. χρῆμα
β. εἰσορῶ	2. ικανός
γ. χρῶμαι	3. στρατός
δ. ἀφικνοῦμαι	4. βιβρώσκω
ε. στρώννυμι	5. είδηση
στ. οἶδα	6. οφθαλμός

Απάντηση

α 4, β 6, γ 1, δ 2, ε 3, στ 5.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

9. Να δώσετε την προσακτική ενεστώτα του ρ. *φημί*. Ποια έκφραση χρησιμοποιούμε στα ν.ε. συχνά με το ρ. *φάσκω*;

Απάντηση

-
<i>φάθι</i>
<i>φάτω</i>
-
<i>φάτε</i>
<i>φάντων</i>

Φάσκω και αντιφάσκω

10. Η ευκτική του αορίστου του ρ. κρύπτω είναι :

α. *κρῦψαι*

β. *κρύψαι* *

Απάντηση : β * Η κατάληξη στο γ' πρόσωπο της ευκτικής αορίστου ε.φ. είναι *μακρά*. Επομένως *μακρά* παραλήγουσα προ *μακράς* λήγουσας οξύνεται.

Ανάγλυφο από ετρουσκική τεφροδόχο.

Ο Ετεοκλής κι ο Πολυνείκης αλληλοτραυματίζονται θανάσιμα.

Ερινύες με πυρσούς τους ακολουθούν προαναγγέλλοντας τον θάνατό τους.

Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο. www.greek-language.gr

Χαρίκλεια Μυττά, φιλόλογος